

A-002107/17-74

8. srpna 1974

O D B O R 17

~~Přísně tajné~~

Výtisk č. 41

Souhrnná informace rozvědky

K linii a pozici tzv. Sudetoněmeckého landsmanšaftu
(SL) po ratifikaci Smlouvy ČSSR - NSR

J. ZAJIC

Za správnost:

pplk. J. ZAJIC, v.r.

Počet listů: 19

203

Souhrnné informace rozvědky č. 19

K linii a pozici tzv. Sudetoněmeckého landsmanšaftu (SL)
po ratifikaci Smlouvy ČSSR - NSR

Informace má podat přehled o situaci a stanoviscích "sudetoněmeckého" hnutí po ratifikaci Smlouvy ČSSR - NSR. Jeho činnost bude dále ve znamení snah, zaměřených na narušování procesu zmírňování napětí v Evropě a situace v NSR. Vedení SL současně hledá cesty "k přežití" v období po ratifikaci smlouvy.

K linii BECHEROva vedení SL

BECHEROvo vedení tzv. Sudetoněmeckého landsmanšaftu (SL), které svými požadavky negativně ovlivňovalo průběh jednání ČSSR - NSR o uzavření Smlouvy ČSSR - NSR, vycházelo z toho, že Smlouva bude ratifikována. Prohlásilo však, že "sudetoněmecká národnostní skupina (Volksgruppe), žijící v několika státech a správních oblastech", se necítí ratifikovanou Smlouvou nijak vázána.

Dodalo opozici hlavní argumenty pro maximální využití všech forem boje za oddálení ratifikace Smlouvy. Základem byly tzv. právní námitky proti obsahu Smlouvy z doby před jejím podpisem v roce 1973, označené vedením jako "trvale deponované pro příznivější období jejich aplikace v praxi (tzv. Rechtsver-

wahrung).

Vysídlenecké prameny vysvětlují toto "deponování" na příkladě z historie. Uvádějí, že v roce 1938 byly Velká Británie a Francie ochotny přistoupit na odtržení Čs. pohraničnickonckonců i z toho důvodu, že představitelé "sudetských" Němců předložili své "právní námítky" (Rechtsverwahrung) proti připojení "Sudet" k předmnichovské ČSR v roce 1918. K podobné situaci, výhodné pro SL, prý by mohlo dojít na základě nynějších "právních námitek" v budoucnu.

Činnost vedení SL vůči ČSSR v další etapě bude vycházet z téze, podle níž bonnská vláda sjednala Smlouvu s ČSSR jen za NSR, ale nikoliv za "sudetoněmeckou národnostní skupinu" (Volksgruppe), jejíž základní práva zůstávají nedotčena, protože prý nejsou odvozena z mnichovské dohody, ale od "práva na vlast" a "práva na sebeurčení". Podle vedení SL jde o tzv. přirozená (naturální) práva, která nelze nijak, tedy ani smluvně, zrušit.

Souběžně s kampaní vedení SL proti Smlouvě s ČSSR se objevuje stále výrazněji snaha připravit pro celé hnutí takovou materiální, politickou i hospodářskou pozici, ve

kteřé by mohlo přečkat nepřiznivé období, které je možno po ratifikaci Smlouvy ČSSR - NSR očekávat.

Politika "přežití a zakopávání se" začíná být realizována těsným přimknutím vedení SL k Bavorsku. Tento taktický postup BECHEROVA vedení SL se projevuje v úsilí soustředit se na staré cíle revanše využíváním pozic SL v Bavorsku (taktika koncentrace), a dále v úsilí provádět vlastní organizátorskou činnost pro rouškou "národnostní skupiny" (Vólksgrupp.), již má být poskytována všestranná pomoc vybudováním "Sudetoněmeckého centra" v Mnichově, a to v nejbližší době (taktika konzervace SL).

Je třeba i perspektivně počítat s tím, že vedení SL bude z této "bavorské pozice" obtížně narušovat realizaci normalizace vztahů ČSSR - NSR především tvrzením, že majetkoprávní nároky "sudetských" Němců vůči ČSSR stále trvají, a že zahrnují také nároky vyplývající ze škod za odsunu Němců a nároky z konfiskace veřejného majetku. Tento požadavek je zaměřen zejména na narušování rozvoje ekonomických vztahů ČSSR - NSR, ale také proti eventuelním čs. nárokům z titulu nacistické okupace.

Vedení SL předpokládá, že se mu budováním vlastních

středisek a nadací po vzoru "Sudetoněmecké nadace" (Sudetendeutsche Stiftung) v Mnichově, "kulturního" domu pro chebskou odnož SL v Marktredwitz, (obě byly vybudovány již v době BRANDTovy vlády), a zmíněného "Sudetoněmeckého centra" v Mnichově, podaří rovněž zintenzivnit ideologickou diverzi vůči ČSSR, především v oblasti "kulturního působení".

Vůči záměrům bonnské vládní koalice zřídit "Německou národní nadaci" (Deutsche Nationalstiftung) se sídlem v Západním Berlíně, tj. centrální a oficiální instituci pro ideodiverzní vědecké nadace a kulturní zařízení, si vedení SL chce budováním vlastních zařízení zajistit dostatečnou vlastní kapacitu, aby se nemuselo podřizovat jednotnému vládnímu řízení a kontrole nadací v rámci celé NSR. Proto je postoj vedení SL k "Německé národní nadaci" krajně zdrženlivý. Nevzdává se však zcela případných možností využití této nadace, zvláště pokud by časem přešla pod vliv stran CDU/CSU, které začínají mít dle názoru vedení SL poněkud lepší vyhlídky na vítězství v příštích parlamentních volbách v roce 1976. Za současné vlády se prý vedení SL bude snažit, aby z rozpočtu nadace čerpalo alespoň fondy na opatrování krojů a dalších "folkloristických rekvizit".

V oblasti tzv. humanitních otázek razí vedení SL tézi, vláda NSR připustila stav, kdy možnosti uskutečnění požadavků NSR jsou podmíněné poskytováním hospodářských výhod socialistickým zemím. V souvislosti s tím poukazuje vedení SL na nutnost plnění rezoluce SL v následujících otázkách:

- Právo Němců v ČSSR na vlastní kulturní život, včetně německých škol a vyučování německých dětí jejich mateřskému jazyku.
- Udržení mateřské řeči a zvyků Němců v ČSSR a tím zachovat německou menšinu v ČSSR.
- Zajistit Němcům v ČSSR plnou možnost vysídlení do NSR.
- Možnost volného styku Němců z ČSSR a Němci z NSR a tím zhmotnou i duchovní podporu Němcům v ČSSR.

Dále upozorňuje na tu část rezoluce, podle níž jsou Němci v ČSSR vystaveni procesu asimilace, což SL označuje za nepřijatelné.

Tyto problémy budou hlavním obsahem kampaní SL vůči ČSSR. V této souvislosti požaduje vedení SL, aby NSR vyvíjela tlak v OSN na dodržování lidských a národnostních práv v Německu a pro Němce ve střední Evropě.

Bonnská vláda by se měla dle SL poučit z dosavadních chyb v postupu vůči ZSS. Měla by vycházet z předpokladu, že "východní blok nezůstane natrvalo takový, jako je nyní".

Při prosazování "německé jednoty a jednoty bývalých německých území na Východě" vychází vedení SL jednoznačně z rozsudku Nejvyššího ústavního soudu NSR ze dne 31.7. 1973. V otázce platnosti dědičnosti statutu vysídlenec prý panuje nyní ve vedení SL spíše pocit uklidnění a to na základě výnosu Spolkového správního soudu NSR z konce října 1973. Ve výnosu se potvrzuje, že § 7 Spolkového zákona o uprchlících a vysídlenecích (BVFG - Bundesvertriebenengesetz), hovořící o dědičnosti tohoto statutu "prý odpovídá právu". Z potvrzení platnosti tohoto paragrafu má pak vyplývat i dědičnost statutu i pro potomky vysídleneců ze smíšených manželství.

Vedení SL přijímá s rozhořčením perspektivu brzkého ukončení působení zákonodárství, řešícího vyrovnávání břemen a následků války (tzv. Kriegsfolgegesetzgebung, včetně zákona o tzv. vyrovnání břemen - Lastenausgleichgesetz - - LAG), - signalizovanou m. j. i ve vládním prohlášení nového bonnského kancléře SCHMIDTa - neboť toto zákonodárství bylo jedním z hlavních oficiálních zdrojů poskytování

"finančního odškodnění vysídleným". Vedení SL požaduje novelizační úpravy a další zvýšení dosud poskytovaných částek, m. j. s poukazem na zvyšování životních nákladů v důsledku inflace. Varuje bonnskou vládu, že by došlo k vážným komplikacím, kdyby chtěla v této souvislosti, na základě uzavřených "východních smluv", násilně asimilovat 10 - 15 milionů vysídlených v NSR. Dle SL by se pak z vysídlených mohla stát "časovaná sociální bomba". Vedení SL již vyzvalo k posílení "solidárnosti", které by měl být dán i orientační rámec vytvořením střeškové organizace všech poškozených z války na účinnou obranu zájmů vysídlených. Proti tomuto záměru vlády NSR vedení SL zamýšlí organizovat společné protiakce všech landsmanšaftů, ještě během léta a podzimu 1974.

Návrh vedení SL na vytvoření střeškové sociální vysídlenecké organizace je motivován, vedle politických úmyslů, rovněž úsilím zabránit případným snahám vysídlených vystoupit z dosud existujících vysídleneckých organizací, zejména z BdV a SL. Vedení SL přitom vychází zejména z obav, že vysídleni by mohli začít srovnávat až dosud relativně dobrý vztah vedení vysídleneckých organizací k vládě NSR v sociální oblasti, z níž SL a další svazy finančně těžily s možností zhoršení v oblasti péče o vysídlené. Za této situace by řada členů SL a dalších svazů

přestala mít zájem o své členství v nich.

Přes oficiální odpor k vedení SPD, vkládá vedení SL údajně ještě určité naděje do politiky kancléře SCHMIDTa, o němž předpokládá, že bude muset z "objektivních důvodů" zahájit jinou vnitřní politiku a provést některé korektury v zahraniční politice NSR, bude-li chtít zabránit odlivu voličstva od SPD.

K linii vedení "Seligergemeinde" (SG)

Shoda vedení ideové sociálně - demokratické součásti SL, tzv. Seligergemeinde (SG) s vedením SL vychází ze společného respektování cíle hnutí, tj. připravovat podmínky k nové, "symbioze sudetoněmeckého a čs. obyvatelstva". Obě vedení jsou též zajedno v tom, že je třeba zabránit legalizaci odsunu Němců z ČSSR.

Vedení SG musí však ve své činnosti přihlížet k celkové linii SPD. Zaujímá proto v některých otázkách nuancovanější stanovisko než BECHEROvo vedení SL.

Zatímco BECHER požaduje okamžité a celkové vyřešení všech problémů a požadavků (např. v odsunu Němců z ČSSR,

v otázce tzv. práva na sebeurčení, a v otázkách s nimi souvisejících), vychází vedení SG z americké linie, podle níž je třeba při řešení problémů "nově začít". Jako příklad se v SG uvádí americký přístup ve vztazích k Číně, Tajvanu, a v nedávné době k Egyptu, Sýrii a Izraeli. V duchu této linie proto vedení SG prohlašuje na rozdíl od vedení SL např. Smlouvu s ČSSR za "nový začátek". Poslanci SPD z řad SG také přispěli k ratifikování této Smlouvy.

Na zasedání tzv. Sudetoněmecké rady ("zahraničně - politický orgán" SL) v roce 1973 se zástupci SG zdrželi při hlasování o "právních námitkách" SL (Rechtsverwahrung) proti Smlouvě s ČSSR. S podstatou námitek sice souhlasili, ale předložili vlastní stanovisko SG. Stanovisko SG nebylo přijato, šlo však o prvé odmítavé vystoupení SG k politice vedení SL v sudetoněmeckém hnutí.

Vedení SG pokládá Smlouvu s ČSSR za konečné vypořádání s vývojem, do něhož byli "sudetští" Němci zataženi nacistickým režimem, a za který museli belestně zaplatit vyhnáním z vlasti. SG doufá, že Smlouva s ČSSR vytvoří pro oba státy a jejich národy možnost "sousedského usmíření". To si však SG vykládá po svém a zdůrazňuje

trvající těsné sepětí "sudetských" Němců s "rodnou vlastí", které jim ukládá "z láštní povinnosti", k jejichž plnění je SG ochotna přispět svým podílem.

Vedení SG navázalo na své první odmítavé vystoupení k politice BECHERova vedení SL uspořádáním prvního vlastního shromáždění 26. 5. 1974 v Norimberku, tedy týden před tzv. Sudetoněmeckými dny v Norimberku ve dnech 1. - 2. 6. 1974. Toto své shromáždění označilo jednak za akci v rámci těchto dnů SL, jednak za závěr vlastního vzdělávacího semináře v Muggendorfu ze dne 23. 5. 1974. Zasedání spolkového předsednictva SG v rámci semináře došlo k jednoznačnému závěru, že Smlouva ČSSR - NSR znamená obrat ve strastiplné historii "sudetských" Němců, svěřených pod ochranu NSR, která začala po první světové válce a byla tragicky dovršena odsunem. SG očekává od bonnské vlády, že splní do důsledků veškeré povinnosti, vyplývající z někdejšího usnesení Spolkového sněmu NSR o výkonu nejvyšší ochrany nad vysídlenci (Obhutspflicht), a od vedení SL, že bude v zájmu celé "národnostní skupiny" (Volksgruppe) provádět politiku dorozumění a vyrovnání s českým a slovenským národem. SG předtím kritizovalo vedení SL, že zneužívá své "nadstranicnosti" pro politické zájmy CDU/CSU. Dle důvěrné informace měl BECHER údajně :

přislíbit vedoucím činitelům SG (m. j. HASENOHRLOvi a REITZNERovi), že nevystoupí při čteních Smlouvy ČSSR - - NSR ve Spolkovém sněmu NSR s žádným projevem. BECHER to nejen nedodržel, ale snažil se naopak emocionálně působit na poslance pomocí ostrých útoků proti Smlouvě.

Představitelé SG se na vlastním shromáždění v Norimberku přihlásili k politice bonnské vládní koalice. Znovu zdůraznili význam persekuce svých členů p Mnichove a konstatovali, že kromě řešení sporných otázek mezi sousedy, musí sociální demokracie, m. o "celoevropského řešení" problémů vysídlenců, dbát i na vnitro - a zahraničněpolitické zájmy vlastního národa. Prohlásili na adresu vedení SL a CDU/CSU, že je krajně nečestné slibovat z volebních důvodů vysídlencům rychlé řešení "východoevropské otázky". Představitelé SG se znovu přihlásili ke "zprostředkovatelské funkci" sociální demokracie v dělnickém hnutí v duchu odkazu představitelů německé sociální demokracie - SELIGERA a JAKSCHE. Dle SG jde o evropskou úlohu, spojenou se základními myšlenkami "demokratického socialismu" a s "idealismem mladé generace" v Evropě, především v ZSS.

Představitelé SG vyzvedli rovněž značný význam Bavorska, které by mělo mít funkci "mostu" mezi Východem a Zápa-

dem. Má nejdelší hranici s NDR a ČSSR, je hraniční zemí EHS, a má největší počet vysídlenců.

V pojetí akce SG v Norimberku bylo patrný cíl zdůraznit nejen rozdíl přístupu ke Smlouvě ČSSR - NSR, ale i zájem na podpoře SPD v nadcházejících zemských volbách v Bavorsku 27. 10. 1974, což zdůrazňuje aktivní účast a projevy funkcionáře SG, předsedy zemské frakce SPD v Bavorsku a jejího hlavního kandidáta v těchto volbách GABERTA, a bavorského zemského předsedy SPD VOGELA. Předseda SG HASENOHRL má navíc četné výhrady k vlastnímu chování a politice BECHERA. Obviňuje ho, že se snažil zlehčovat informace z vládních míst NSR, především z bonnského MZV o průběhu jednání ČSSR - NSR o Smlouvě, že zkresluje význam dotací pro SL ze státního rozpočtu. HASENOHRL rovněž odmítá BECHERovu kritiku bonnské vlády, že připustila, že Smlouva s ČSSR hovoří jen o HITLERovu nátlaku a neodsuzuje "násilné činy vůči Němcům ze strany ČSSR". HASENOHRL prohlašuje, že BECHER nechce brát v úvahu, že bývalý kancléř a nynější spolkový předseda SPD BRANDT v televizním projevu z Prahy označil odsun Němců za bezprávní a že ve zdůvodnění Smlouvy ve Spolkovém sněmu prohlásil, že "legalizace odsunu sudetských Němců nepřichází pro německou stranu v úvahu". HASENOHRL také obviňuje

BECHERA z manipulování s dějinami, když tvrdí, že mnichovská dohoda není jen produktem HITLERovy politiky násilí, ale také produktem vzpomínek Francie a Velké Británie na bezprávi spáchané na "sudetských" Němcích v roce 1918. BECHER by měl dle HASENOHRLA vědět, že tyto země souhlasily s odstoupením "Sudet" Německu jen proto, že chtěly udržet mír. BECHER však navíc nechce uznat, že HITLER pak přesto rozpoutal válku. HASENOHRL hodnotí celkové BECHEROVO chování ke Smlouvě s ČSSR a k ČSSR vůbec jako linii, přesahující daleko štvání bavorské CSU, k níž BECHER chce SL jako celek připoutat.

K postoji hlavních politických stran k SL

Získané poznatky svědčí o tom, že vedení CDU/CSU i koaličních stran SPD/FDP mají zájem využít další existenci SL.

CDU/CSU jde o to využít BECHEROVO vedení SL v současné době pro nejbližší období před parlamentními volbami v NSR v roce 1976 jako nástroje proti východní politice stran bonnské vládní koalice a proti vládě samotné. Přitom vedení CDU začíná, vzhledem ke svému zájmu o získání hlasů SL pro CDU, teprve oživovat své vztahy k vedení SL, oslabené někdejšími lavírováním CDU v boji opozice pro-

ti "východním smlouvám" vlády NSR. Při nedávné schůzce vedoucích činitelů CDU KOHLa a BIEDENKOPFa s představiteli vedení SL BECHERem, BOHMem a BRANDem, vyslovil KOHL politování CDU na tím, že ve Smlouvě s ČSSR není odsouzen odsun Němců z ČSSR a ocenil činnost vedení SL jako přínos pro "vývoj demokracie" v NSR. Řekl, že případné krácení dotace z rozpočtu NSR na činnost SL odporuje rozhodnutí Nejvyššího ústavního soudu NSR ze dne 31. 7. 1973. Do té doby předseda CDU KOHL nepatřil k nadšeným obdivovatelům SL. CSU také v rámci akcí proti ratifikaci Smlouvy s ČSSR, koordinovaných s vedením SL, umožnila vystoupení BECHERA ve Spolkovém sněmu jako svého poslance. Představitelé bavorské CSU umožnili svému poslanci a vedoucímu právnímu expertu SL WITTMANNovi prezentovat výhrady CDU/CSU ke Smlouvě s ČSSR ve Spolkové radě NSR.

Spojení vedení SL s představiteli CSU bylo demonstrativně zdůrazněno na letošních "Sudetoněmeckých dnech" v Norimberku. Heslo těchto dnů, vyjádřené "provoláním díky SL Bavorsku" (Dank an Bayern), bylo výrazem vzájemné semknutosti v "krizové době", tj. dle SL v situaci, kterou prý vytvářejí současné mocenské poměry ve světě. Hlavní část dnů byla zaměřena na zajištění přežití SL v rámci

Bavorska a na podporu CSU v nadcházejících zemských volbách v Bavorsku. Představitelé CSU v bavorské vládě nabídli vedení SL různé možnosti "přežití". Vyzývali např. k vytváření dalších patronátů nad SL i v ostatních spolkových zemích NSR, potvrdili zadání projektu "Sudetoněmeckého centra" v Mnichově, které by mělo dle jejich názoru předávat zkušenosti vedení SL mladé generaci "sudetských" Němců, a současně působit propagačně i navenek, na ostatní veřejnost v NSR, a také do ČSSR. Bagatelizovali i s. odsouzení revanšistických tendencí SL s tím, že "sudetskí" Němci musí zajistit splnění své "osudové úlohy" a zůstat akceschopným faktorem udržení dědictví "německého Východu". "Právo na vlast a na sebeurčení" prý pro SL nevytizí, dokud SL bude existovat jako živé a akceschopné politické a kulturní společenství.

Žádali skoncování s názory, podle nichž SL představuje překážku pro konsolidaci poměrů v NSR. Na SL je prý naopak třeba pohlížet jako na "účinný konzervativní prvek" s příznivým vlivem na společnost v NSR. SL současně představuje "tvůrčí neklid", který prý je v současné etapě potřebnější a aktuálnější než kdykoliv jindy.

Pokud jde o vládní strany SPD i FDP, mají zájem na

tom, aby se vysídlenci jako celek vzdali v tzv. druhé etapě východní politiky, - tj. v období realizace smluv vlády NSR se ZSS, - primitivní revanše, přičemž by měly být využity znalosti a zkušenosti vysídlenců o Východu při navazování užší spolupráce a kontaktů NSR se ZSS.

Vedení FDP pořádá tzv. dialogy s vysídlenci. Prvního dialogu v Gumersbachu (zatím jediného, další má být 21. 9. 1974) se zástupci SL nezúčastnili.

Snaha vedení SPD o vlivové působení prostřednictvím SG v SL s cílem omezovat negativní přístup BECHEROva vedení ke Smlouvě s ČSSR a vlastní normalizaci styků s ČSSR po ratifikaci Smlouvy se neosvědčila. Sociálně - demokratické prameny soudí, že situace se vyvíjí zcela opačným směrem, tj. že vedoucí orgány SL jsou nadále pod bezprostředním vlivem CDU/CSU, a navíc dochází k otevřeným rozporům a zmrazení vztahů BECHEROva vedení SL k SG. SPD očekává, že vedení SL si zachová po ratifikaci Smlouvy s ČSSR svůj odmítavý postoj, podle názorů SPD by však měl postupně slábnout a ztrácet na významu.

Vedení SPD se snaží zabývat se nyní častěji a hlouběji situací v SL a stanovit jasnější koncepci vlastního přístupu a taktiky k SL. Vychází z analýz a doporučení

oddělení pro vysídlenec v aparátě SPD a ze situačních zpráv některých funkcionářů strany. Vedení SPD chce učinit pokus o oslabení vlivu CDU/CSU na SL a další landsmanšafty při podzimních zemských volbách v Bavorsku a Hesensku. Dle doporučení vysídleneckého oddělení aparátu SPD se SPD má z perspektivního hlediska zaměřovat na mladší generaci SL. Příslušníci SG jsou proto úkolováni k tomu, aby ovlivňovali mladší generaci SL, která je vystavena působení CDU/CSU. SPD nebude proto postupovat nijak radikálně vůči SL a dalším landsmanšaftům. Vychází z toho, že otázka mládeže působí vedení SL dosti starostí. Vedení SL se sice prozatím podařilo ve velké míře eliminovat na únosnou míru důsledky demise bývalého vedoucího mládeže SL ROSSLERA, (odešel na protest proti politice BECHERova vedení SI), který byl nahrazen Erikem WANGLERem. WANGLER skládá sliby loyality mládeže SL vůči vedení SL a za cíle mládeže SL prohlásil především prosazování lidských práv, zakotvení "práva na vlast" v Chartě OSN, a prosazení práv národnostních skupin na sebeurčení v rámci celé Evropy, která by měla být Evropou národů, nikoliv států. Vystoupení ROSSLERA na loňských "Sudetoněmeckých dnech" bylo záměrně vypuštěno z programu. Projev WANGLERA na letošních dnech v Norimberku nebyl údajně na programu a byl zařazen na poslední

chvíli, dokonce jako první.

Lze konstatovat, že počet mladých SL byl v hlavních prostorách srazu "Sudetoněmeckých dnů" SL v Norimberku ještě menší než v minulém roce. Na rozdíl od toho byla naopak překvapivá dosti velká účast na tzv. slavnostní hodině (Feierstunde), pořádané místní skupinou "sudetoněmecké" mládeže dne 2. 6. 1974 v prostorách Norimberského hradu, kde bylo provedeno jakési dramatické pásmo s motivy PALACHA. Těsně před zahájením této akce došlo k potyčkám s místní veřejností, která odsuzovala "tradici pochodní" u mládeže SL.

Závěr :

Ratifikace Smlouvy ČSSR -NSR neodradila představitele SL od uplatňování starých cílů a požadavků vůči ČSSR. Hledají cesty, jak dál prosazovat své záměry v nových podmínkách postupné normalizace vztahů ČSSR a NSR a ve vyvíjející se vnitropolitické situaci v NSR.

Lze očekávat, že vedení SL bude usilovat o pevnější připoutání k opozičním stranám CDU/CSU, a to nejen na úseku zahraniční politiky NSR vůči ZSS, ale i na úseku vnitropolitickém. Vedení SL očekává, že opozice CDU/CSU by mohla

v příštích parlamentních volbách přijít opět k moci.

Do té doby lze předpokládat snahu vedení SL o upevnění svých pozic v rámci bavorské politické struktury.

Je třeba sledovat vývoj vztahů představitelů FDP ve vládě k SL, neboť vládní instituce vedené představiteli FDP (bonnské MZV, bonnské ministerstvo vnitra) přistupovaly dosud s určitým porozuměním k přáním a požadavkům vedení SL.

FDP i SPD neztrácejí ze zřetelů možnost využít SL a landsmanšaftů pro své politické cíle.

Přes napjaté vztahy mezi vedením SL a vedením SG nelze prozatím v dohledné době předpokládat možnost organizačního štěpení hnutí a ústup BECHEROVY linie SL.

SL a další landsmanšafty zůstávají faktorem narušujícím vztahy NSR vůči ZSS, a v širších souvislostech budou dále relativně spolupůsobit na zahraniční politiku NSR. Současně jsou součástí krajně reakčních sil, které usilují o zvrát ve vnitropolitickém vývoji v NSR.